

MUZEJI I TURIZAM

(UZ EDUKATIVNU IGRU "OD...DO")

Tončika Cukrov

Muzejski dokumentacijski centar

Zagreb

S uradnja Muzeja "Staro selo" Kumrovec i Muzeja Turopolja Velika Gorica u nagradnoj muzejskoj igri za djecu "Od...do...", dotakla je fenomen turizma na nešto neuobičajen način. O čemu se radi? U okviru nagradne igre u kojoj su sudjelovala oba muzeja, a ona su i najudaljenija u županiji, organizirao se posjet velikogoričke djece u Muzej "Staro selo" Kumrovec. Ona su prisustvovala dvjema pedagoškim radionicama i u literarnoj edukativnoj igri. Turistički dječji centar Zagreb sponzorirao je samo putovanje, a Muzej "Staro selo" Kumrovec njihov boravak.

Djeca, njih pedesetero osnovnovaca iz Velike Gorice i okolnih naselja, nisu slučajno odabrana. To su nagrađena djeca, koja su zaslužno dobila ovo "turističko putovanje", a vodila ih je pedagoginja etnologije Dunja Brankov, vanjska suradnica Muzeja i autorica ovog dijela programa. Sudjelovali su na pedagoškim radionicama iz ruktovorstva na kojima su izradili vezove na bijelom seljačkom platnu po uzoru na tradicionalne za vrijeme trajanja izložbe "Oglavlja u ženskoj narodnoj nošnji Turopolja, Posavine, Pokuplja i Vukomerečkih gorica". Ovi mali posjetitelji svoju privrženost muzejima pokazali su u programu koji je slijedio tako da su sudjelovali u edukativnoj igri muzeja Zagreba i Županije zagrebačke nazvanoj "Od...do..." (bila su uključena 22 muzeja), u kojoj se Muzej Turopolja predstavio izložbom "Od oranja do kruha u Turopolju".

U istoj edukativnoj igri muzeja Zagreba i Županije zagrebačke nazvanoj "Od...do..." sudjelovao je Muzej "Staro selo" Kumrovec. Njegova prezentacija odnosila se na upoznavanje sa stalnim postavom Muzeja te na zadatak u kojem se otkrivala arhitektura Hrvatskog zagorja, a bio je predstavljen sloganom "Od nebodera do ... zagorske hiže". Prilikom gostovanja velikogoričke djece domaćini su pokazali više mladim posjetiteljima. Pod vodstvom muzejske pedagoginje Tatjane Županić održale su se dvije različite radionice "Od zrna do pogače" i "Tradicijsko graditeljstvo Hrvatskog zagorja". One su bile prilagođene dobi, tako da su mladi posjetitelji prisustvovali prvoj radionici, a stariji drugoj. Radionica "Od zrna do pogače" tradicionalna je radionica ovog Muzeja. Na njoj se izrađuju peciva od tijesta koja se na kraju ispeku u krušnoj peći. Tehnički dio radionice vodila je osoba iz Muzeja zadužena za ugostiteljstvo, a zabavni dio učiteljica iz kumrovečke Osnovne škole, koja je inače uključena u edukativne programe Muzeja. U ovoj radionici djeca su uz pjevanje zagorskih pjesama naučila kako se mijesi kruh i kako mogu napraviti

maštovita peciva. Na drugoj radionici djeca su obilazila jednu po jednu zgradu Muzeja. Upoznali su različita zdanja zagorskog sela kroz zgrade stalnog postava ovog izuzetnog muzeja na otvorenom. Pritom su ispunjavala posebno dizajnirani radni listić koji je sadržavao pitanja vezana uz temu. Na kraju su se i oni pridružili prvoj grupi kako bi i probali neko od izrađenih peciva.

Literarna igra koja je bila uključena u program, djecu je još više zbližila. Zadatak je bio da na papiriću svatko napiše jednu rečenicu koja se odnosi na nešto što je tijekom posjeta naučio ili primijetio. Papirići su se prosljeđivali od jednog do drugog sudionika igre da bi na kraju nastao maštovit tekst u kojem su svi sudjelovali. Koji je smisao ovakvih radionica? One se mogu doimati samo kao igre za djecu. Međutim, na ovaj način muzeji otvaraju vrata posjetiteljima koji su njihova buduća stalna publika. Muzej za njih prestaje biti nepoznato nedodirljivo mjesto, on postaje mjesto gdje oni mogu nešto naučiti, a i zanimljivo ispuniti svoje slobodno vrijeme. Na ovakve aktivnosti redovitije se odazivaju članovi klubova prijatelja muzeja kao što to pokazuje primjer Muzeja Turopolja. U muzejskoj praksi hrvatskih muzeja sve se češće pojavljuju takvi klubovi, ali oni još uvijek nemaju zavidnu kvalitetu djelovanja. Turizam i muzeji također nisu posve nepoznate stvari kod nas. Klasični oblici turističke ponude jesu da se u okviru turističkih arazmana uklopi i posjet nekom muzeju koji se na brzinu pretrči. I to je ponekad u redu, ali je to nedovoljno "iskorišten" i "konzumiran" kulturni sadržaj. Primjer Muzeja "Staro selo" Kumrovec, koji pripada muzejima na otvorenom, pokazuje muzej koji je ureden s namjerom da bude dio turističke ponude Hrvatskog zagorja. Ureden je tako da svojim izgledom i sadržajem prezentira seoski život s prijelaza devetnaetog u dvadeseto stoljeće. U okviru stalnog postava mogu se razgledati izložbe tradicijskih obrta zagorskog pučanstva u originalnim "hižicama", ali i druge teme duhovne i materijalne kulture ovog dijela sjeverozapadne Hrvatske. U tom smislu ono ispunjava uvjete turističke "Meke". Gostovanje velikogoričke djece omogućeno uz sponzorstvo Turističkog dječjeg centra Zagreba, sjajan je pokušaj da se u turizam uključe interesne skupine, u ovom slučaju mlade. Ovi "mladi turisti" predstavljeni muzejski sadržaj doživjeli su na više načina i s više osjetila, njihov je doživljaj potpuniji i kvalitetniji, zadovoljio je potrebu za rekreativnošću, ali s obzirom na nagradu zadovoljen je i emotivni aspekt. Projekt Muzeja "Staro selo" Kumrovec i Muzeja Turopolja Velika Gorica u nagradnoj muzejskoj igri za djecu "Od...do...", pokazali su jedan novi mogući oblik u turističkoj ponudi. Takvi uspješni projekti ovise o fleksibilnosti i otvorenosti zainteresiranih institucija, ali uz određeni minimum kreativnosti i financijska ulaganja. Prihvatanjem takvog načina djelovanja suradnja dviju struka donosi prije svega financijsku korist objema. Rezultat rada struka očituje se na korisnicima koji su, kao dio suvremenog načina funkcioniranja društva, zadovoljili svoje potrebe za kvalitetnim sadržajem u okviru svog slobodnog vremena.